

САДРЖАЈ

Прва књига

НАПОМЕНА УЗ ДВАНАЕСТО ИЗДАЊЕ 7

УВОД 9

Први део

ГЛАВА I – Конфигурација Северне Америке 23

ГЛАВА II – О полазној тачки Англоамериканаца и њеном значају за њихову будућност 31 – Разлози неких особености у законима и обичајима Англоамериканаца 45

ГЛАВА III – Друштвено стање Англоамериканаца 48 – О томе да је упадљива одлика друштвеног стања Англоамериканаца то што је оно суштински демократско 48 – Политичке последице друштвеног стања Англоамериканаца 54

ГЛАВА IV – О начелу суверености народа у Америци 56

ГЛАВА V – Нужно је проучити шта се збива у савезним државама пре но што се проговори о власти Уније 59 – О општинском систему у Америци 60 – Обим општине 61 – Општинске власти у Новој Енглеској 62 – О општинском животу 64 – О општинском духу у Новој Енглеској 66 – О срезу у Новој Енглеској 68 – О јавној управи у Новој Енглеској 69 – Опште идеје о јавној управи у Сједињеним Државама 78 – О држави 81 – Законодавна власт државе 82 – О извршној власти државе 83 – О политичким последицама управне децентрализације у Сједињеним Државама 84

ГЛАВА VI – О правосудној власти у Сједињеним Државама и о њеном деловању на политичко друштво 95 – Друга овлашћења дата америчким судијама 100

ГЛАВА VII – О политичком суђењу у Сједињеним Државама 102

ГЛАВА VIII – О савезном уставу 107 – Историјат савезног устава 107 – Сажет приказ савезног устава 109 – Надлежности савезне власти

110 – Савезне власти 112 – Законодавна власт 112 – Друга једна разлика између сената и представничког дома 114 – О извршној власти 115 – По чему се положај председника у Сједињеним Државама разликује од положаја уставног монарха у Француској 117 – Узгредни узроци који могу повећати утицај извршне власти 120 – Зашто председнику Сједињених Држава, да би управљао пословима, није потребно да има већину у скупштинама 120 – О избору председника 121 – Начин избора 125 – Изборна криза 128 – О поновном избору председника 129 – О савезним судовима 131 – Начин утврђивања надлежности савезних судова 134 – Разни случајеви надлежности 135 – Поступак савезних судова 139 – Високи ранг који врховни суд заузима међу високим државним властима 141 – По чему је савезни устав бољи од устава појединачних држава 143 – Чиме се савезни устав Сједињених Америчких Држава разликује од свих других савезних устава 146 – О предности федеративног система уопште и о његовој особитој корисности за Америку 149 – Због чега федеративни систем није доступан свим народима и шта је омогућило Англоамериканцима да га усвоје 154

Други део

ГЛАВА I – По чему се може рећи да у Сједињеним Државама у строгом смислу речи народ влада 164

ГЛАВА II – О странкама у Сједињеним Државама 165 – О остацима аристократске странке у Сједињеним Државама 169

ГЛАВА III – О слободи штампе у Сједињеним Државама 171

ГЛАВА IV – О политичком удруживању у Сједињеним Државама 179

ГЛАВА V – О демократском уређењу у Америци 186 – О општем праву гласа 186 – О томе како народ бира и о нагонима америчке демократије при изборима 187 – О чиниоцима који могу делимично исправити описане нагоне демократије 189 – Утицај који је америчка демократија извршила на изборне законе 191 – О званичницима у америчкој демократској власти 192 – О произвољности у поступцима званичника у америчкој демократској власти 194 – Непостојаност у управљању у Сједињеним Државама 196 – О јавним трошковима у америчкој демократској власти 197 – О нагонима америчке демократије у утврђивању плата званичника 201 – О тешкоћи да се разаберу разлози који америчку владу наводе на штедљивост 203 – Могу ли се упоредити јавни трошкови у Сједињеним Државама и Француској 204 – О корупцији и пороцима управљача у демократији и о њиховим последицама по јавни морал 208 – За какве је напоре способна демократија 210 – О власти коју америчка демократија обично има над самом собом 212 – Како америчка демократија води спољне послове државе 214

ГЛАВА VI – Каква стварна преимућства стиче америчко друштво демократским уређењем 219 – О општој тенденцији закона у америчкој демократији и о нагонима оних који их примењују 219 – О грађанском духу у Сједињеним Државама 223 – О појму права у Сједињеним Државама 225 – О поштовању закона у Сједињеним Државама 227 – Активност која влада у свим деловима политичког тела у Сједињеним Државама. – Дејство које она врши на друштво 229

ГЛАВА VII – О свемоћи већине и њеним последицама у Сједињеним Државама 233 – Како свемоћ већине повећава у Америци законодавну и управну нестабилност природну у демократијама 235 – Тиранија већине 237 – Дејство свемоћи већине на произвољност у поступцима америчких званичника 240 – О моћи са којом већина у Америци дејствује на мишљење 240 – Дејство тираније већине на националне особине Американаца; о дворском духу у Сједињеним Државама 243 – Највећа опасност америчким републикама прети од свемоћи већине 245

ГЛАВА VIII – Шта у Сједињеним Државама ублажава тиранију већине 247 – Одсуство управне централизације 247 – О правничком духу у Сједињеним Државама и како он служи као противтежа демократији 248 – О пороти као политичкој институцији у Сједињеним Државама 255

ГЛАВА IX – О главним узроцима који доприносе одржању демократске републике у Сједињеним Државама 261 – Случајне или Провиђењем створене околности које доприносе одржању демократске републике у Сједињеним Државама 261 – О утицају закона на опстанак демократске републике у Сједињеним Државама 270 – О утицају нарави на опстанак демократске републике у Сједињеним Државама 270 – О религији као политичкој институцији и о томе како она моћно служи одржању демократске републике код Американаца 271 – Посредан утицај религије на политичко друштво у Сједињеним Државама 273 – О главним узроцима који религију чине моћном у Америци 277 – Како просвећеност, навике и практично искуство Американаца доприносе успешности демократских институција 282 – Закони више служе одржању демократске републике него географски узроци, а нарави више него закони 286 – Да ли би закони и нарави били довољни да одрже демократске институције другде а не само у Америци 289 – Значај претходнога за Европу 292

ГЛАВА X – Неколико запажања о садашњем стању и о вероватној будућности трију раса које живе на територији Сједињених Држава 296 – Садашње стање и вероватна будућност индијанских племена на територији коју поседује Унија 300 – Положај црне расе у Сједињеним Државама; опасности којима њено присуство излаже белце 316 – Какви су изгледи америчке Уније да буде трајна. – Какве јој опасности прете 337 – О републичким институцијама у Сједињеним Државама. – Какви

су им изгледи да трају 365 – Нека запажања о узроцима трговинске
моћи Сједињених Држава 370

ЗАКЉУЧАК 377

НАПОМЕНЕ 383

Друга књига

НАПОМЕНА 411

Први део

УТИЦАЈ ДЕМОКРАТИЈЕ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА КРЕТАЊА У СЈЕДИЊЕНИМ ДРЖАВАМА

ГЛАВА I – О филозофском методу Американца 415

ГЛАВА II – О главном извору веровања код демократских народа
420

ГЛАВА III – Зашто Американци показују више способности и
склоности за опште идеје него њихови преци Енглези 424

ГЛАВА IV – Зашто се Американци никад нису тако страсно за-
нимали за опште идеје у политици као Французи 428

ГЛАВА V – Како у Сједињеним Државама религија уме да се
служи демократским нагонима 430

ГЛАВА VI – О напредовању католичанства у Сједињеним Држа-
вама 437

ГЛАВА VII – Зашто дух демократских народа нагиње пантеизму
439

ГЛАВА VIII – Како једнакост сугерише Американцима идеју о
неограниченој могућности човековог усавршавања 441

ГЛАВА IX – Пример Американца не доказује да демократски на-
род не би могао имати способности и склоности за науку, књижевност
и уметност 443

ГЛАВА X – Зашто се Американци више посвећују научној пракси
него теорији 448

ГЛАВА XI – У каквом духу негују Американци занате и уметност
454

ГЛАВА XII – Зашто Американци подижу истовремено и тако
мале и тако велике споменике 459

ГЛАВА XIII – Књижевна физиономија демократских векова 461

ГЛАВА XIV – О књижевној производњи 466

ГЛАВА XV – Зашто је проучавање грчке и латинске књижевности нарочито корисно у демократским друштвима 467

ГЛАВА XVI – Како је америчка демократија изменила енглески језик 469

ГЛАВА XVII – О неким изворима поезије у демократских народа 475

ГЛАВА XVIII – Зашто су амерички писци и говорници често високопарни 480

ГЛАВА XIX – Неколико запажања о позоришту демократских народа 482

ГЛАВА XX – Неке тенденције својствене историчарима демократског доба 487

ГЛАВА XXI – О скупштинском говорништву у Сједињеним Државама 491

Други део

УТИЦАЈ ДЕМОКРАТИЈЕ НА ОСЕЋАЊА АМЕРИКАНАЦА

ГЛАВА I – Зашто демократски народи показују ватренију и трајнију љубав према једнакости него према слободи 497

ГЛАВА II – О индивидуализму у демократским земљама 501

ГЛАВА III – Индивидуализам је већи после демократске револуције него у икоје друго доба 503

ГЛАВА IV – Како Американци сузбијају индивидуализам слободним институцијама 505

ГЛАВА V – О томе како Американци користе удруживање у животу грађанства 509

ГЛАВА VI – О вези између удружења и штампе 513

ГЛАВА VII – Веза између грађанских и политичких удружења 516

ГЛАВА VIII – Како Американци сузбијају индивидуализам доктрином о добро схваћеном интересу 521

ГЛАВА IX – Како Американци примењују доктрину о добро схваћеном интересу на питања религије 524

ГЛАВА X – О љубави према материјалном благостању у Америци 526

ГЛАВА XI – О особеном дејству љубави према материјалним уживањима у демократско доба 528

ГЛАВА XII – Зашто неки Американци показују тако егзалтиран спиритуализам 530

ГЛАВА XIII – Зашто се Американци показују тако неспокојни усред свог благостања 532

ГЛАВА XIV – Како се љубав према материјалним уживањима код Американаца спаја с љубављу према слободи и са бригом за јавне послове 536

ГЛАВА XV – Како религија с времена на време обраћа душу Американаца ка нематеријалним уживањима 539

ГЛАВА XVI – Како претерана љубав према благостању може благостању да шкоди 543

ГЛАВА XVII – Зашто је у доба једнакости и сумњи важно удаљавати циљ људског делања 544

ГЛАВА XVIII – Зашто се код Американаца сва поштена занимања сматрају часним 547

ГЛАВА XIX – Зашто скоро сви Американци нагињу привредним занимањима 549

ГЛАВА XX – Како аристократија може произаћи из индустрије 553

Трећи део

УТИЦАЈ ДЕМОКРАТИЈЕ НА НАРАВИ У УЖЕМ СМИСЛУ РЕЧИ

ГЛАВА I – Како се нарави упитомљују што већа бива друштвена једнакост 559

ГЛАВА II – Како услед демократије свакодневни односи између Американаца постају све једноставнији и неусиљенији 564

ГЛАВА III – Зашто Американци нису тако преосетљиви у својој земљи као што су код нас 566

ГЛАВА IV – Последице онога што је изнето у три претходне главе 570

ГЛАВА V – Како демократија мења односе између послуге и господара 572

ГЛАВА VI – Како демократске институције и нарави повисују цену закупа земљишта и скраћују му рокове 580

ГЛАВА VII – Утицај демократије на плате 583

ГЛАВА VIII – Утицај демократије на породицу 585

ГЛАВА IX – Васпитање девојака у Сједињеним Државама 590

ГЛАВА X – Како се испод лика супруге још назире и девојка 593

ГЛАВА XI – Како друштвена једнакост доприноси одржању моралности у Америци 596

ГЛАВА XII – Како Американци схватају равноправност мушкараца и жене 602

ГЛАВА XIII – Како једнакост природно деи Американце на мноштво малих оделитих друштава 606

ГЛАВА XIV – Неколико напомена о понашању Американаца 608

ГЛАВА XV – О озбиљности Американца и зашто их она не спречава да често буду непромишљени 612

ГЛАВА XVI – Зашто је национална сујета Американца неспокојнија и свадљивија него у Енглеца 615

ГЛАВА XVII – Како друштво у Сједињеним Државама изгледа у исти мах и узбуркано и монотono 617

ГЛАВА XVIII – О части у Сједињеним Државама и у демократским друштвима 619

ГЛАВА XIX – Зашто у Сједињеним Државама има толико амбициозних људи, а тако мало великих амбиција 630

ГЛАВА XX – О запошљавању у јавним службама у неким демократским нацијама 635

ГЛАВА XXI – Зашто ће велике револуције постати ретке 637

ГЛАВА XXII – Зашто демократски народи природно желе мир, а њихова војска рат 648

ГЛАВА XXIII – Који је слој у демократској војсци најратоборнији и најреволуционарнији 654

ГЛАВА XXIV – Зашто су демократске војске слабије од других кад ступе у рат, а силније кад се рат одужи 657

ГЛАВА XXV – О дисциплини у демократским војскама 661

ГЛАВА XXVI – Неколико запажања о рату у демократским друштвима 663

Четврти део

О УТИЦАЈУ ДЕМОКРАТСКИХ ИДЕЈА И ОСЕЋАЊА НА ПОЛИТИЧКО ДРУШТВО

ГЛАВА I – Једнакост природно буди у људима љубав према слободним институцијама 672

ГЛАВА II – Идеје демократских народа о политичком уређењу природно су наклоњене концентрацији власти 674

ГЛАВА III – Осећања демократских народа у складу су с њиховим идејама и наводе их да власт концентришу 677

ГЛАВА IV – О неким посебним и узгредним узроцима који наводе демократске народе да централизују власт или их од тога одвраћају 680

ГЛАВА V – У данашњим европским нацијама суверена власт повећава се, мада су суверени мање постојани 685

ГЛАВА VI – Какве врсте деспотизма треба да се боје демократске нације 695

ГЛАВА VII – Наставак претходних глава 700

ГЛАВА VIII – Општи поглед на предмет овог дела 707

НАПОМЕНЕ 711